

تاریخ عثمانی انجمنی

۱ شباط
۱۳۳۱

پنجمی سنہ
نومبر ۳۶

مجموعہ سی

اسلافده بايرام تبريكاني

عثمان غازينك اثر همت و كياستيله تأسيس و نام معالي اتساميله تفنون ايدن سلطنت عثمانيه ايكننجي پادشاه عاليشان ، غازي اورخان زماننده تنظيم اداره ملك ايچون برمدت توف ايتش ايسده خلفري سلطان مراد وييلديرم خانلرك مقام سلطنته قعودتي متعاقب آلاييلديكنه بويومكه باشلامش ، روم ايلي شبه جزيره سي استيلا ، اناطولى ده تذبذبدن تخليص ايدلمشيدى . فتوحات مكرره ايله بيدربني اكنساب سطوت ايله مسي واستانبولك فتح و پايخت اتخاذا اولمسي دولت عثمانيه ايچون مرتبه كمال ديمكدى . فاتح ، ياوز ، قانوني حضواتي بر طرفدن فتحلري و ظفرلري دوشونبور ، ديكر طرفدن ده چاردن سرايه ، برايكي اوشاقله برقاج قاديندن عبارت خانه خلغنك بيكلرجه خدم و حشم ، يوزلرجه جاريه يه ارتقا صورتيله حاصل اولان ديدبه و احتشام ايله مراسمي ده وضع ايله مكدن خالي قالموردى . ايسته بحث ايتك ايستديكمز بايرام تبريكاني بوزمانك و بو بويوك پادشاهلرك دولتك عظمت و اهميتيله متناسب بر صورتده تأسيس ايله بعض تعديلات و طول مدت ادامه ايديلن يادكاريدر .

*

فاتح حضرتلري تدوين ايتديريكي « قانوننامه آل عثمان » ده بايراملرده ال اوپمه مراسنك نه صورتله وهانكي محله اجرا ايديله چكى قانون حاله قونلديغنى تصريح ايتدى .

« بايراملرده ميدان ديوانه تخت قوريلوب چيتمق امرم اولمشدر » [۱]
ديواني و ديوان مراسمي قانون حاله قويديران ينه بو پادشاه عاليجاهدر .

« بر عرض او طه سی یاپسون ، جنساب شریفم پس پرده ده او طوروب هفته درت کون وزرام وقاضی عسکر لرم و دفتر دار لرم کلدکده چاوش باشی ، وقپوجیلر کتخداسی او کلرینه دوشوب استقبال ایتسونلر ، بوندن بشقه خدمتی ، ایچلرنده برر سلحدار ، رکابدار ، چوقه دار ، ودولبند اوغلانی اولمق اوزره اوتوز ایکی اوغلانه منوط برده « خاص او طه » یاپدیران کذلک قانع حضرتلریدر [۱] .

بايرام مناسبتيه دیوان میدانه قوریلان تختده اخذ موقع ایدن پادشاه حضرتلرینک ، صدر اعظم باشده اولمق اوزره حضور پادشاهی به چیتمهف مآذون اولانلر طرفندن الی اوپلیوردی . وزیر اعظم ، وزرا ، قاضی عسکر لر ، دفتر دارلر ، محاسبه جی ، یکیچری کاتبی ، سپاهیلر کاتبی ، روزنامه جی ایله چاوشلر ، علوفه لی متفرقلر ، قاضیلر ، مدرسلر ، مراسمده حاضر بولنور ، قاضیلر دن التمش ایچدن دون علوفه سی اولانلرله یکرمی ایچدن اشاغی علوفه سی بولسان مفتیلر و کتابدن نفر اولان رئیس کاتبلری ، دفترخانه کاتبلری بايرامده ال اوپمک شرفندن محروم ایدیلرلردی [۲] .

حضور پادشاهیده تبریک مراسمی شویله اجرا اولنوردی : تخت هایونک صولنده قریم وسائر حکومت ممتازه خان زاده لرندن استانبوله بولسانلر طورلر وارقلرنده زلفلی تبردارلر اخذ موقع ایدرلردی . بونک اشاغینه صره سیله بیکیباشی وضابطان دیزیلرلردی . تخت هایونک مقابلنده صوله مائلا میرعلم انا ایله تشریفاتی وقپوجی باشی آغالر وشکار هایون آغالری و متفرقلر صره واری طورلردی . سکبان باشی اغاده برعلم حذاسنده و صاغ طرفنده بولنوردی . یکیچری آغاسنه کلنجه اغا وزرادن ایسه وزیرلرله برلکده ورتبه سی صره سنده طورر ، دکل ایسه سکبان باشینک اوکنده اخذ موقع ایلردی .

[۱] کذا ، ص ۲۳ - ۲۴

[۲] آصفنامه ، ص ۱۶

سپاه و سلحدار او جاقلری و بلوکات اربمه رجالی سکبان باشی آغانک آرقه طرفنده صره سیله موقع آلیرلر ، چاوش باشی و قوجیلر کتخداسی آغالری ده اللرنده عصارلی بولندینی حالده صاغه مانلا مقابله هاپونده طور لر دی .

تخت هاپون بود آرده ترتیب ایدلدکن و اطراف تعریفات دائره سنده صاعلی صوللی اشغال اولتدقدن صکره ذات حضرت پادشاهی تخت هاپونی تشریف بیور لر دی . بوضرعه آلقیسه مأمور اولانلر طرفندن : (عليك عون الله) (اوغورک آچیق اولسون ، اقبالک فزون اولسون ، پادشاهم دولتکله بیک یاشا) (منرور اولمه پادشاهم سندن بویوک الله وار) ادعیسی یوکسک سسله چاغیریلور ، مهترخانه ده متصل چالاردی . بوضرعه تشریفاتی اقدینک اشارتیه آلقیشجیلرک (حرکت هاپون پادشاهم دولتکله بیک یاشا) دیه باغیردقلری صرعه قیب الاشراف اقدی جمعیت رجالدن آبریلر ق حضور هاپونه کلیر ومقتاد اولان دعای او قودقدن صکره چکیلردی . بعده خاترا دکان ، میرعلم ، قوجی آغالر ایله میراخور وشکار هاپون وچاشنکیر ومترقکان صره ایله وظیفه دامپوسی بی ایضا ایله چکلدکن صکره اوست کورکینک صاغ یگی النده اولدینی حالده تخت هاپونه طوغری قرقب ایدن صدر اعظم حضرتلری قالدیرم کنارنده کی طاش تکنه بی چکدکن صکره چنزاره طوغری میل ایدرلر ، و برارچه ده یورودکن صکره دیز چوکرک بر اوبرلردی . صکره بنه قالقهرق وچنزار اوزرندن تخت هاپونه طوغری برقاچ خطوه ده یورویهرک تکرار زمین پوس ایدر ، وذات شاهانه به باقلاشمسی اوزرینه طوغریلوردی . بعده دیز چوکر ، وذات حضرت پادشاهینک ابتدا صاغ و صکره صول ایقلری اویهرک قیام ایله تخت عالینک صاغ طرفه کچوب آیاقده طورردی . وزیر اعظمک حضور پادشاهی به طوغریلشندن بدأ ایله زمین پوس اولدینی و آیاق اوپدیکی صره لرده

آلایشہ مأمور اولانلر طرفندن (بیک یاشا وزیر اعظم) (دولنکده داتم اول) دعالری یوکسک سسله ادا وحقنده جابجا آلیشلا اجرا اولتوردی .

متعاقباً وزرا ، صدور عظام ، دفتردار ، رئیس الکتاب وخواجکان وقبوجی باشیلر معایده رسمی ایفا ایلدکن صکره شیخ الاسلام افندی حضرتلری ایفای راسمہ دامپوسیه مسارعت ایدر وردعا قرائت ایلبه رک عودت ایلدکن صکره ده علمای عظام داخل دیوان اولورلر ودامپوس ایلرلردی . صدر اعظم حضرتلری النده اولان دفتره باقرق استانبول قاضیسنه قدر اولان ذواتی ذات حضرت کیتی ستانی به تقدیم ایدردی . بورایه قدر اولان ذواتک پادشاه حضرتلری تبریکاتی قائماً قبول ایلر وصره مدرسینه ککنجه (استراحت هایون پادشاهم دولنکله بیک یاشا) دیه ندا اولنهرق پادشاه حضرتلری بوندن صکره مدرسین داعیلری دیمک صورتیله هیئت عمومیه سی بردن ذات حضرت پادشاهی به تقدیم ایدر ، وهر برلرینی آیری آیری طاغتاظرلردی .

مدرسینک ختام تبریکاتی متعاقب سپاه وسلحدار ، وبلوکات اربمه آقارلی آستین [۱] بوس ایدوب کیدرلر ، ومتعاقباً وظیفه یی معیتله برلکده یکیکچری اغالی ایفا ایله چکیلیردی . بالتهایه بیکان خاصه ، جبه جیلر ، طوپچی ، طوپ عربجهیسی ، چاوش باشی ، قپوجیلر کتخداسی دخی اوجاقلری ایله برلکده آستین بوس ایدوب یتیردکن صکره تشریفاتی افندی دخی عینی وظیفه یی بالایفا رسمک ختامی عرض ایلبه نجه پادشاه حضرتلری قیام بویرور ، وصاغ قولنه صدر اعظم حضرتلری ، صول قولنده دارالسماعده اغالی کچهرک برلکده تخت هایون دولاشیلیردی . متعاقباً صدر اعظم قولتوغنی براقیر ، سلام شاهانه یه مظهر اولوق اوزره دیکر وکلا ووزرانک یانه کیدرلردی . ذات حضرت پادشاهی باب السماعده

تقرب بیورونجہ دونوب وزرا ایله سلام وپررلر ، باشده صدر اعظم اولتی اوزره وزرائک جملہ سی ده بردن تمنا آلمق صورتیله رد سلام ایلرلردی [۱] .

تفصیل ایندی کمز تبریکات مراسمی بایرام کونی صلاۃ صبحدن صکره و صلاۃ عیددن اول اجرا اولنور ، واوندن صکره آلائی ایله جامعہ کیدیله رک ادائی صلاۃ ایدیلوردی . جامعہ کیفیت عزیمت وعودتی ده تفصیل ایدہلم :

صدر اعظم ایله وزرا اورته قبودہ سریلن سجاده لره اوطوروب ذات حضرت پادشاهی بی بکله دکلری صرده ذات حضرت پادشاهی نیک رکوینہ مخصوص آتک و سائرہ نیک حاضر اولدینی قلاغوز چاوشی صدر اعظمه خبر ویرنجہ صدر مشار الیه بوستانجی قره قولاغیله خبر کوندرر ، و « بنش » خبری کلنجه وزرا وارکان ایله برلکده قبو خارجنده وصولده خاص فرون دیواری اوکنده قدوم پادشاهی به را کباً منتظر اولوردی . ذات شاهانه اورته قبودن اشرف بیورونجہ چاوشلر آلقیشلرلر ، و پادشاه حضرتلری طرفندن صدر اعظم ووزرایہ التفات اولنجه جملہ سی تمنا ایدوب و سرعتله ایلیله به رک ذات شاهانه لرینه مخصوص اولتی اوزره ویدکده کتیریلن آتک اوکنده اخذ موقع ایلرلردی . بایرام نمازی علی الاکثر سلطان احمدده ادا اولنق اصولدن اولدینی ایچون یکیکچری اوجاغی مردیونلی قپویه سلامه دیزیلیرلر ، و تشریف شاهانه به منتظر اولورلردی . آلائی حاضر اولنجه شو ترتیب اوزره حرکت اولنوردی :

ابتدا خواجکان ، بعده قپوچی باشی آغاز ، توقیی ، دفتر امینی ، شق ثانی ، ثالث دفتر دارلری ، رئیس الکتاب ، وزرا و صکره صدر اعظم ، یکیکچری بلوکلرینک چور باجیلری صدر اعظمک باننده یورودکلری کیی یدکهای هایون ، میر آخور ثانی آغا ، چاوش باشی آغاده صرہ سیله

مشار اليهى تعقيب ايدرلردى. وپادشاه حضرتلرى ده اك صكره كليرلردى .
 بو ترتيب ايله كان آلاى جامع حوليسنه داخل اولنجه محفل هايون
 قپوسنه طوغرى مناصب سته اربابى وبونلرك اوكلرينسه ده كلوب آتلى
 اوله رق طورلرلر، سپاه ، سلحدار اغلارى ده آت ميدانى طرفنده كي قپونك
 ايچ طرفنده اخذ موقع ايدرلردى . ذات حضرت پادشاهى حولى به
 كيرنجه اوتوز قرق خطوه قدر يورلرلر ، وبعد كرى قايلرلردى .

يكيچرى اغامى ايسه محفل هايون قپوسنده اينر ، وذات شاهانه
 حولى قپوسنه داخل اولديني كچي قپوجى باشى اغلارى كچوب ير ايله برابر
 برتئنا ايدر ، وييش هايون دوان [۱] اولنور ، وذات حضرت پادشاهى
 بينك طاشنه اينجه سول قولتوغنه كبرر ، اوصرده صاغ قولنده صدر
 اعظم كيرهك برلكده محفل هايونه دكين كتورلردى .

صدر اعظم الاى ايله جامع حوليسنه كيرنجه قدوم شاهانه به انتظاراً
 آتندن اينر ، وشرىف شاهانه وقوعنده قپوجى باشيسى اغلارى كچرك
 اوتوز قرق خطوه قدر ايلريده پادشاه حضرتلرينى استقبال ايله ديز
 چوكوب زمين بوس ايلدكدن صكره ذات تاجدارينك اوكنده حركت
 وبرلكده بنك طاشنه كليرلردى . ايشته يكيچرى اغامى ايله برلكده
 بوصرده پادشاه حضرتلرينك صدر اعظم صاغنه ، اغاده سولنه كچر ،
 وبرلكده محفل هايونه چيقارلردى .

صلاتك اداسنى متعاقب ذات حضرت پادشاهى عين مراسم ايله سراى
 هايونه معاودت بيورلردى [۲] . فاتحه عائد « قانوننامه آل عثمان » ده
 بايرام مناسبتيله اجرا قلنان مراسمه ، تبريكاته دائر فضله تفصيلاته دسترس
 اوله ميورز . قانونى سلطان سليمان طرفندن اصدار اولنان وكذلك عين
 نامه جمع وتلفيق قلنان قانوننامه ده ايسه مراسمه عائد هيچ برقيد

[۱] قوشيجى ، سكرديجى

[۲] تاريخ عسكرى عثمانى ، كتاب اول ، صفحه ۲۰۲ ال ۲۰۳

وایضاحات بولہ میوروز . ہامرک سلطان احمد خان اول ایچون برآبدہ تلقی ابتدییکی واوج قسمدن مرکب اولدینتی خبر ووردیکی (قانوننامہ مؤذن زاده ابن علی) یہ تصادف ایده مدیکمزجہتلہ مع التأسف اقتباساتده بولنہ میوروز . مع مافیہ بوقانوننامہ ینہ ہامرک بیانہ کورہ قانون جدیدی حاوی اولہ میوب اوزمان دولتده جاری اولان قوانینی اصول تحتده تصنیف ، سنجاق وایالتلری ، تیمار وزعامتلری دہا کوزل برصورتده تقسیم ، قوای بریہ وبحریہ پی تعیین ، بادشاہک داخلی و خارجی سرای ارکان و مأموریننی تنظیم ، ضابطہ یہ ، امور مالیہ بہ تیمار وزعامتہ دائر اسکی اوامری دہا منتظم برصورتده تقریق ابتدیکی آکلاشلقمقده در [۱] .

ہجری اوتتبی واون برنجی عصرلر طرفندہ کی حیات اسلافی اک اینی برصورتده تبار ایتدیرن وزیر اعظم مصطفی پاشا امریلہ توقین عبدالرحمن پاشا طرفندن وجودہ کتیریلن قانوننامہ در [۲] . قانون تہنیہ عیدیہ صدر عالی وسائر اہالی ، سرلوحہ سی تحتہ شواہضاحات وریبلور :

عید شریفہ بش کون قالجہ ابتدا شیخ الاسلام افندی کمال احتشاملہ صدر اعظمہ کلیر ، وبعبدالتبریک خانہ سنہ عودت ایلردی . متعاقباً صرہ سیلہ وزرا وارکان دولت ابتدا وزیر اعظمہ صکرہ شیخ الاسلامہ و متعاقباً ایکنجی وزیر صدر اعظمدن ہاشلاہرق واوچنجی وزیردہ عینی صرہ ایلہ ایکنجی بہ وھلم جری کیدرلر و مراسم تبریکاتی کمال دبدبہ اجرا ایدرلردی . عظماہی دولتدن ہربری مافوقہ کیدر وبعده مادونشک گلسنہ انتظار ایلردی .

حتی غریب بر اصولدہ واردی . ایکی وزیر عینی زماندہ کزہ مزیدی . قانوننامہ شو صراحتلہ منع ایلر : « ووزرای عظام کز مکدہ قانون بودرکہ مادامکہ بروزیر صدر اعظم حضر تارندن چیقیمیہ او بروزیر خانہ سندن

[۱] ہامر ، جلد ۸ ، صفحہ ۱۷۲

[۲] اشبو قانوننامہ « مل تبعلر مجموعہ سی » نک اوچنجی نومروسندہ انتشار

حرکت ايتمز . اسكى وزير بويله كونلرده معيته كزملك قانون دولت مخالفدر .

ايرتسى كون رؤساي معزوله نك ايفاي راسمه تبريكات ايليه جيكوندر . اوكون « عرفليبه واوزون يكلې صوفليبه واحتمشام خدام صچاقلي عباريله » قاضيسكر واستانبولدن معزوللر ، ويومى البسه ليله بلكر بكيكر وبلكر اولا وزير اعظمه وبمده صره سيله شيخ الاسلامه وسائر وزراى عظامه كيدرلر ، وعرض تبريك وتهنيت ايلرلردى .

ايرتسى كونده موالينك ايفاي تبريكه شتاب ايلديكى كوندر [۱] . دها ايرتسى كون كه بايرامه ايكي كون قالير . بوكونده يكيچرى اوچاغى مراسم تبريكاتي ايفا ايدر . ليله مذكوره ده ديوانخانه نك صاغ طرفه يعنى ديوان قلمى صاغنه يكيچرى اوچاغى رجالي وصول طرفه سپاه سلحدار ، بلوكات اربمه ، جبه جي ، طوپچى ، طوپ عربه جي اوچاقلىرى ورجالي ديوان البسه ليله كلوب طوبلانيرلر ، ديوان چارشلى ده ديوانخانه ده صفتبه احترام اولورلردى .

يكيچرى آغاسى وزرادن ايسه ومراد ايدرسه چاوش باشى آغانك اوپه سنده برمدت تنفس ايدر ، وصدر اعظمك ورودندن آز اول تكرار ديوانخانه به كليردى . آغا وزرادن اولماديني صورتده طوغريجه ديوانخانه به كلير ، اوراده وزير اعظمك قدومنه منتظر اولورلردى . اوچاقليلرك ديوانخانه ده تماماً طوبلانديغى متعاقب اوچاقلونك آماده اولديغى « اللرنده سيم عصا ومجوزه ومراسر اوست ايله » « چاوش باشى آغا ايله كتخداسى » بوايين شهر يارى كلوب عرض اوپه سنده منتظر بولتان صدر اعظم حضرتلربنه عرض ايدنجه صدر مشاراليه قلاوى ويياض اوست ا كتسا ايتمش بولنديغى حالده قالقار ، حاضر اولان جزمه لربنه كيهرك اللرنده كي عصارى يره اوره اوره يوروين چاوش باشى وكتخداسى

[۱] مل تبطلر مجموعه سى ، نومرو ۳ ، صيفه ۵۱۸ - ۵۱۹

ہوایین شہریاری بی تمقیبا دیوانخانہ یہ داخل اولوردی . ایجری یہ کیرنجہ ایکی طرفہ سلام ویرہ رک وزیر اعظمک قعودینہ مخصوص صدرہ طوغری یورورکن بکیچری آغاسی استقبال و تمنا ایدر ، قولتوغنہ کیروب وزیر مشار الہی صدرہ طوغری کتوردی . بوصرہدہ چاوشلر برمعتاد (دولتو وزیر دولتکلہ بیک یا شا) دیبہ باغیرلر و آلفیشلارلردی . پاشا صدرہ کانجہ ابتدا بکیچری آغاسی دامنیوس ایدر ، پاشانک یانندہ آیاق اوزرہ طورردی . متعاقباً سکبان ہائی و سائر مجوزہ لی اولانلر ال اوپرلر ، فقط طورمہدن کیری دوزلردی بمدہ صدر اعظم او طورر یالکز بکیچری کتخداسی اتک اوپدکن صکرہ کیتمز ، بکیچری آغاسنک الت یانندہ طورردی . بکیچری طاقنک ختامندہ اولاً کتخدا ، ثانیاً بکیچری آغاسی تکرار ال اوپہرک کیدرلردی . یالکز بکیچری آغاسی وزیر ایسہ ایکنجی اوپوشدن صکرہ کیتمیوب مراسمک ختامہ قدر طورر ، سپاہ ، سلحدار ، بلوکات اربعہ ، جہجی ، طویجی ، طوب عربہجی اوجاقلری اغواتی صرہ سیلہ دامنیوس ایدرلر ، و صدر اعظم طرفندن رؤسانک تبریکاتی قائماً قبول ایدیلردی . ہراوجاقلی اوجانغی خلقنک ختامہ قدر کوچک تذکرہ جی افندیکنک طوردینی طرفہ کچوب طورر ، و ختامندہ تمنا ایدرک عودت ایدردی . مراسمک ختامی متعاقب صدر اعظم بنہ آلفیشلر آرہ سنندہ چاوش ہائی ایلہ کتخدای ہوایین شہریاری بی تمقیبا عرض اوطہ سنہ عودت ایلردی . واغوات مومی الہی کلیشدہ اولدینی کبی کیدیشدہ اللزندہ کی کوش عصارلی برہ اورلردی [۲۰۱] .

بکیچرلر آغاسی دخی داخل اولدینی و دیگر طاقلرک باشلرنہ کذلک رؤسای بولندینی حالہ عین مراسلہ شیخ الاسلام افندی بہ ، صکرہدہ وزرای عظامہ ، وقاضی عسکر افندیلرہ کیدرلر ، و اونلرکدہ ہاراملرخی

[۱] تاریخ عسکری عثمانی ، کتاب اول ، صحیفہ ۱۹۹ - ۲۰۰

[۲] مل تبملر مجموعہ سی صابن ۳ ، صحیفہ ۵۱۹

تبريك ايلرلردى. نشانجى ايله دفتردارك پايهسى وارسه عين مراسم اونلر حقندهده اجرا ، واولماديني ويكيچىرى اغاسى وزرادن بولندينى صورتده يكيچىرى اغاسندن ماعداسى طرفندن ايضا اولنور ، يكيچىرى اغاسى بونلره كيتمزدى [۱] .

بركون صكره يه يعنى عرفه يه مصادف مراسم تبريكهده شو دائرهده جريان ايليوردى :

وزير اعظم حضرتلرى صباح نمازندن صكره قلاوى كيير ، وعرض اوپلهسنده بالفعل قاضيمسكركرله استانبول قاضييسنك كلمنه منتظر اولوردى . مشارالهمادن سوكر قاضى عسكرلر كلوب دستبوس ايدر ، و اوطوررلردى . استانبول قاضيى افندى ايسه ال اوپر ، صكره چيقوب كيدردي .

بو مراسم عرض اوپلهسنده صورت خصوصيهده اجرا اولنوركن مقام صدرى محتوى دائره مخصوصهده مدرسيه ، دفتردارلر ، و سائر ديوان خواجهلرى ده طوپلانيرلر ، صدراعظمك قدومنه منتظر اولورلردى . بونك اوزرينه ديوان هميون اسلوبيله چاوش باشى اناكلهرك جمله نك حاضر اولدينى صدر مشارالیه عرض ايدنجي قاضيمسكركر افنديلر قالقوب چيقارلر ، و هيئته النحاق ايدرلردى .

هيئت مقام معلاى صدرك اطرافنده شووجهله اخذ موقع ايدردي : مقام صدرك صاغ طرفنده باشده روم ايلي قاضيمسكركرى ، صكره دفتردارو متعاقباً ديوان افنديلرى ، صول طرفنده باشده اناطولى قاضيمسكركرى اولوق اوزره مدرسين .

يالكر دفتردارك وزارت وياخود بلكر بكي پايهسى وارسه او زمان روم ايلي قاضيمسكركرى ده صول طرفه و اناطولى قاضيمسكركرينك اوستنه كچر ، صاغ طرفنده باشده دفتردار اولوق اوزره مدرسيندن تركب ايلردى . بو هيئتك حاضر اولمسيهه برابر مشارالیه عرض اوپلهسنده اسكلهده

اخذ موقع و خدمت خاصہ شاہانہ نیک تبریکاتی قبول ایدردی . و اونلرک تبریکاتی ده شو اسلوب اوزره جریان ایلردی :

ابتدا میرعلم آغا و درگاہ عالی قیوچی باشیلری ، چاشنکیرباشی ، صرہ ایله عرض اوطه سنہ کیدرک دامن بوس ایلدکدن صکرہ چیقارلردی ، متعاقباً میراخور اغا ممینتی تشکیل ایدن اصطلبل عامرہ ہیثیلہ برابر اوطه یه کیرلر ، اونلرده عرض تبریکات ایلرلردی . رکاب هایون اغالرینک یاراملق البسهرلی یاوز طرفندن ایلك دفعه قوللانسی حسییلہ نامنه اضافه سلیبی تسمیه اولتان قاروق ایله ارکان فراجہ سندن عبارتدی . بونلری مطبخ عامرہ اوچاغی ، شهر امینی ، معمار آغا ، صو ناظری تعقیب ایدر ، و اونلرده عین مراسم ایله تبریکاتی ایضا ایدردی .

بو تبریکات ختام بولنجه دیوانخانہ ده و مقام صدرک اطرافنده کی هیئتک حاضر اولدینی قیوچی اغا طرفندن صدرمشارالپه ابلاغ ایدلمش اولدیفندن مشارالپه دیوانخانہ بی تشریف ایدردی . بونک اوزرینه ابتدا قاضی عسکرلر مراسم مخصوصه ایله دامنیوس ایدرلر ، و روم ایلی قاضیسکرلی طرفندن وزیر اعظمه تقدیم اولنورلردی . هیئندن قاضی عسکر اقدیلردن ماعداسی درحال چیقوب کیدرلردی . مدرس اقدیلرک تبریک مراسمی ختام بولنجه قاضیسکرلر صدراعظمی سلاملرلر و بعدہ اونلرده چیقوب کیدرلردی .

بونک اوزرینه دفتردار اقدی رسم تبریکی ایضا ایدر ، و دیوان خواجہلری ده مشارالپه تعقیب ایدرلردی . بو صرہ ده وظیفه تقدیم دفتردار طرفندن ایضا قلنیردی . بو مراسمک ده ختامی اوزرینه چاوش باشی ، چاوشلریله قیوچیلر کتخداسی قیوچیلریله دامنیوس ایدرلردی . بونک ختامی متعاقب صدراعظم حضرتلری قالقوب ایجری اوطه یه چکیلیر ، و چاوشلر طرفندن آقیشلانیلیردی .

هیئت مذکورہ عین اسلوب ایله شیخ الاسلام اقدی به وسائر وزرایه کیدرلر ، عرض تبریکات ایلرلردی .

وزراى عظام خانه لرنده قلاوى ايله اوطوررلر ، وکلنلرک تبريكاتنى اوقيافته قبول ايدرلردى . يالکر تبریکه کلن ذات کندی کچي وزير ايسه وسليمى ايله کليرسه صاحب خانه دخى سليمى کيؤب قارشولامغه مجبوردى . وزرا ايله بالفعل قاضيمکرلرى ، يکيجرى اغاسنى ، ودفتردارى ، رتبه لرى اولسون اولسون ، ديوان هايون اسلوبيله گلدکلرى تقدیره وزرانک سليمى ايله قارشولاملرى کذلک مجبورى ايدى .

ينه عرفه اولان بوکونده ايکندى وقتنده وزير اعظم شيخ الاسلامه اعاده زيارت ايلر ، و بالمقابله تبریکانده بولنوردى . صدر اعظم بو اعاده زيارتنده ارکان کورکنى کير ، سليمى قاووغنى طاقار ، مزین آتہ ييزدى . رئيس اقتدى ، جارش باشى ، سليمان ، درگاه طالى چاوشلرى مجوزه لريله ، چاشنکير ، متفرقه ، دليلر ، وکوکللولرده يومى البسه لريله وشاطر باشى پريشانى وسرغوجيله اوکده کيدرلر ، محضر اغا سپورکسيه صاغ اوزنکيده ، بوستانچيلر اوطه باشيسى ده صول اوزنکيده ، مطاره جى باشى و تفنکچيلرى ومحضر يولداشلى اسکوفلريه ، تذکره چيلر ، ديگر اغا و خدمتکارلر يومى صاريقلريه ارقه دن تعقيب ايدرلردى . ايشته عددى اللهى بولان بو افراد ايله صدر اعظم شيخ الاسلام اقتدى به کيدر وير مدت قالدقن سکره عيى آلاى والا ايله عودت ايلردى [۶] .

بايرام کوننک رسى آلاى ذات شاهانه به مخصوص آلايدرکه اوده يوقاریده تفصيل ايدلش ايدى .

صدر اعظمک بايرامه مخصوص قانونى ورسى برکونى وار ايدى که اوده حضرت ابى ايوب الانصارى عليه رحمة البارينک زيارتنه مخصوص اولان اوچنچى کوندر .

صدر مشار اليه اوکون متناقديم وجهله بويوک قول ايدر ، سليمى وازکان کورکندن عبارت اولان البسه رسميه سنى لابس اولدينى وياننده

چوقدارلری بولندینی حالده یکیکچری اغاسی کلیر، اونلری ده اسکوفلریله
توشاقلی موجیلر تعقیب ایلرددی .

بولردن صکره اورته لرنده شاطرلری اولدینی حالده سپورکلریله
بلوک باشیلر یورلردی، اونلری ده سراج باشی ایله برلکده الده دکنگله
اورته چاوشی تعقیب ایلرددی .

اک نهایت صاغ اوزنکیده محضر آغا، صول اوزنکیده باش بلوک
باشی اولق اوزره صدر اعظم حضرتلری بولنورلردی . مشار الیهی
اسکوفلریله محضرلر، اوندن صکره ده سلحدار، چوقه دار، تذکره جیلر،
تلخیصی، قوبحیلر کتخداسی، بیده بلو کتخلری، بلوک کتخدالری،
وچاوشلر تعقیب ایلرددی .

الای والا بالاده کی تعریفات دائره سنده ادرنه قپوسندن شهره داخل
اولوردی . شهزاده جامعی اوکنه کلنجه اسکی اوطه لر دن التمش بر
صولاقلرک اوطه باشی برکاسه شربت چیقاروب صدر اعظم حضرتلرینه
صونار، و مشارالیه ده آت باشی چکدرک شرتی نوش ایله بخشش احسان ایلردی .
یکیکچری اغاسی، یکیکچری کتخداسی، باش چاوش بوراده وزیر
اعظم حضرتلرینی سلاملارلر، آریلیرلردی . لکن موجیلر، بلوک
باشیلر، اورته چاوشی، دیگر خدام صرابنه قدر صدر مشار الیه رفاقت
ایدرلر، وزیر اعظم قوناغنه کبرد کدن صکره داغیلرلردی .

وزیر اعظم حربده اولور، و یا خود بر صورتله پانتخندن مفارقت ایله مش
ایسه آلابی قائم مقام اولان وزیر ترتیب ایندی برردی . فقط اوزمان الای
برپارچه ساده اولوردی . چونکه یکیکچری اغاسی الیه اشتراک ایتمز، مقامنه
سکبان باشی قائم اولوردی، موجیلر و بلوک باشیلر یرینه ده قوللقجیلر
اسکوفلریله یورلردی [۱] .

استانبول ولایتی املاک امیره مدیری

محمد زکی